

พุทโธได้ดี

พระอาจารย์สงบ มนัสสุนโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “ทำงาน”

ขอบพระคุณหลวงพ่อกับการตอบคำถามที่ผ่านมา เรื่อง “รู้ไม่ทันกิเลส” ผมยังภาวนาพุทโธมาอย่างต่อเนื่อง แม้นั่งสมาธิไปจะรู้สึกละเอียดปานใดก็ไม่ยอมให้พุทโธหาย เวลาสงบแล้วเกิดแสงสว่างมากก็ไม่สนใจ ยังคงอยู่กับพุทโธต่อไป ระหว่างวันช่วงไหนไม่ต้องคิดเรื่องงานก็จะอยู่กับพุทโธ รู้สึกว่าการคิดเรื่องอื่นไม่คู่ควรกับพุทโธ จนช่วงนี้ใจมันปลอดโปร่ง แต่ก็ยังไม่ถึงกรรมฐานให้กิเลสหลอกครับ เมื่อปฏิบัติมาจึงมีคำถาม

๑. มีครั้งหนึ่งผมนึกเรื่องเพศตรงข้ามที่ชอบใจ (ตอนนั้นไม่ได้นั่งทำกรรมฐาน) ง่ายๆ ภาพที่เห็นคือกายเขาฉีกขาด เห็นไส้เป็นกอง ไข่ที่ติดอยู่หยุดก็เลย นิमितนี้ควรทิ้งไปหรือต่อยอดได้ครับ

๒. มีครั้งหนึ่งจิตเสื่อม พุทโธไม่อยู่ จึงใช้ปัญญาอบรมสมาธิ พยายามพิจารณาพลิกแพลงกับกิเลส จนมาถึงจุดหนึ่งใจบอกว่า “เนกขัมมบารมี” พอน้อมไปถึงตอนที่รักษาเนกขัมมะแล้วใจมันอึด สงบลงมา อันนี้พอจะเอามาอาศัยการน้อมถึงบารมีที่ทำให้สงบขั้นต้นได้ไหมครับ

๓. ช่วงที่ทำงานหนักมาก ก่อนทำกรรมฐาน ผมคลายเครียดก่อนโดยทำความรู้สึกตัวไม่ไปยุ่งกับความคิด มันปล่อยวางอารมณ์ง่าย ๆ เลย มันดูเหมือนว่างอย่างไม่มีเหตุผล จิตมันไปอยู่กับอายตนะ ๕ เว้นแต่ประตูใจ (มโนทวาร) เกิดเอ๊ะ! ขึ้นมา กรรมฐานต้องย้อนหดกลับมา

แต่ถ้ามันจะมี เวลาจะมีขึ้นมามันเรียบง่าย เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอน ถึงกรรมฐาน ๔๐ วิธีการ กรรมฐาน ๔๐ ห้อง อันดับหนึ่งคือพุทธานุสติ เวลาพุทโธๆ เวลาพุทโธๆ ถ้าพุทโธดีขึ้นๆ นะ พุทโธไปเรื่อยๆ จิตมันสงบเข้ามา เห็นใหม่ จากที่ขี้มาชมทุ่ง

เหมือนเรานั่ง เวลาแบบปัญหาสังคม ปัญหาสังคม สภากาแฟ เวลาทุกคนก็ไปนั่งร้าน กาแฟแล้วก็นิทนากันทั้งวันทั้งคืน นินทาตั้งแต่หนุ่มจนแก่มันยังนินทาไม่จบเลย สภากาแฟ นั้นนะ มันก็เข้าร้านกาแฟทุกวัน แล้วก็ไปนั่งนิทนากันครึ่งวัน แล้วก็ไปทำงาน พຽ່งนี้เข้ามานินทา อีกแล้ว นินทาตั้งแต่หนุ่มจนแก่ไม่จบ นี่สภากาแฟ

นี่ก็เหมือนกัน ปฏิบัติพอเป็นพิธี แล้วจิตมันก็รู้แตกต่างหลากหลาย ฐึ้ไปหมด สุดท้าย พอเวลาปฏิบัติไปแล้วได้ผลอะไรมา พอไม่ได้ผลอะไรมา “อืม! เวลาปฏิบัติไปแล้วมันก็ได้ผล เนาะ เวลาปฏิบัติไปแล้ว ศาสนาพุทธมันไม่แน่นอนแล้วแหละ ศาสนาพุทธมันจะมีมรรคมีผล หรือไม่ กิ่งพุทโธกาลแล้วมันจะมีหรือไม่” นี่ก็วิตกวิจารณ์กันไป วิตกวิจารณ์กันไปแล้วก็ล้มลุก คลุกคลานอยู่อย่างนั้นนะ นี่พูดถึงปฏิบัติพอเป็นพิธี

แต่ถ้าเอาจริงเอาจังขึ้นมา พุทโธๆ สิ่งที่ว่าพอพุทโธแล้วได้ดี เวลาที่ปฏิบัติมาปัญญา มาก พิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนเลย โอ้โฮ! เขียนมา นี่ตอบปัญหาไปเยอะมาก ครั้งสุดท้ายเขา บอกว่า ขอขอบคุณมากที่หลวงพ่อดตอบเรื่อง “ฐึ้ไม่ทันกิเลส”

“ฐึ้ไม่ทันกิเลส” เราฐึ้อยู่ แต่กิเลสมันลึกซึ้งกว่า แล้วมันก็เป็นอย่างนั้นนะ แต่ถ้าพุทโธๆ พุทโธไป มันเหมือนกับในหลวงท่านสอน ในหลวงท่านสอนเศรษฐกิจพอเพียงนะ เวลาเศรษฐกิจ พอเพียง คนเรานี้ละ มีที่ดินเล็กน้อยก็ปลูกพืชผักสวนครัว ปลูกพออยู่พอกิน เสร็จแล้วถ้าเหลือก็ ขาย

แต่การจะทำเศรษฐกิจพอเพียงพออยู่พอกิน เริ่มต้นต้องขุดสระน้ำก่อน ต้องขุดสระน้ำ ก่อนนะ ถ้ามีแหล่งน้ำ เวลาที่มี นี่ทฤษฎีใหม่ เวลาที่มีพื้นที่ต้องแบ่งพื้นที่ที่อยู่อาศัย ที่ปลูกผักสวน ครัว ที่เลี้ยงสัตว์ ที่ขุดสระ ขุดสระก็เลี้ยงปลา เลี้ยงปลาด้วยน้ำใช้

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราพุทโธๆ เหมือนขุดสระ ถ้ามันมีน้ำมีท่านะ ทุกอย่างก็ใช้ประโยชน์ได้ ถ้ามีแหล่งน้ำแล้วทำเศรษฐกิจพอเพียงนะ มันอยู่ได้ แล้วพอคนอยู่ได้แล้วนะ คนต้องขยันหมั่นเพียร เวลาขยันหมั่นเพียรขึ้นมาแล้วนะ

ในโลกนี้เขาต้องการความสะอาดสบายใจ กดปุ่มหมดเลย ทุกอย่างจะกดปุ่มเอาสบายทั้งนั้นนะ น้ำก็กดน้ำประปาเทศบาล ไฟก็กดปุ่มเอา เขาจะเอาแต่สะอาดสบาย สิ้นเดือนก็ต้องจ่ายเงินๆ จ่ายค่าน้ำ จ่ายค่าไฟ จ่ายค่าคนงาน จ่ายหมดเลย แล้วหามาไม่พอ จ่ายค่าสาธารณูปโภค

แต่ถ้าเราขุดบ่อน้ำของเรา เราขุดสระน้ำ เรามีน้ำใช้ของเราเอง ปุ๋ยเราก็ผสมเอง เราทำของเราเอง มันต้องเหนื่อยหน่อยหนึ่ง เราจะบอกว่า มันต้องเหนื่อยกว่าเขา มันต้องขยัน แล้วมีสติปัญญา มีความอดทน แล้วมันจะทำของเราขึ้นไปแล้ว แล้วพอทำจนอยู่ตัวแล้วมันจะประสบความสำเร็จ แล้วพอคนประสบความสำเร็จแล้ว “อ้อหืม! สุขยอดๆ ในหลวงท่านพูดจริงๆ พวกเรามันไม่เชื่อเอง”

แล้วพอทำขึ้นไป เห็นไหม แต่เพราะการทำปุ๋ย การขยันหมั่นเพียรมันได้สุขภาพมา สุขภาพที่แข็งแรง สุขภาพที่แข็งแรงมันไม่ต้องไปโรงพยาบาล มันไม่เสียค่ายา ไม่เสียค่าหมอ เพราะเราได้ออกกำลังกายไปในตัว สุขภาพร่างกายก็แข็งแรง แล้วทำจนนิสัยมันทำจนอยู่ตัว พออยู่ตัวขึ้นมาแล้วมีความสามัคคี มีต่างๆ กัน มันพออยู่พอกิน “โอ้โฮ! ในหลวงท่านพูดไว้แล้วแหละ แต่พวกเราไม่เชื่อ” เขาว่านะ พอมันได้ขึ้นมา เห็นไหม

นี่แหล่งน้ำ พุทโธๆ มันมีน้ำใจ พุทโธๆ พุทโธจนดีขึ้นไป เขาว่าพุทโธๆ บริกรรมพุทโธไปเรื่อย ๆ

แต่พวกเราอยากจะไปรอด มีปัญญามาก ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา แล้วก็ปัญญาหลอกตัวเอง มีทฤษฎี มีเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นธรรม เห็นเทวดา เห็นอินทร์ เห็นพรหม เห็นนรกเห็นสวรรค์ เห็นหมดเลย

หลวงปู่ดูลย์บอกว่า เห็นจริงๆ เพราะมันเป็นอุปาทาน แต่ความเห็นนั้นไม่จริงหรอก มันไม่จริงเพราะเราคิดแบบโลกๆ เราคิดแบบสมองเรา เพราะจิตมันไม่สงบ จิตไม่สงบมันมีอวิชชา มันมีสมุทัยเจือมานอนเนื่องมากับความคิดมาตลอด มันไม่มีความคิดอันใดสะอาดบริสุทธิ์หรอก ความคิดมันเจือไปด้วยกิเลสทั้งนั้นนะ แล้วมันก็ไปรู้ไปเห็นทั้งนั้นนะ เพราะว่าจิตนี้มหัศจรรย์นัก จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก นี่มันเป็นไง

แต่ถ้าพุทโธๆ พุทโธไปเรื่อยๆ จะทำใจของเราให้เป็นสัมมาสมาธิ ทำใจของเราให้สะอาดบริสุทธิ์ สมุทัยมันก็เบาบางลง สมุทัย บางที่สมุทัยมันลึบไปเลยนะ สมุทัยมาไม่ทัน ปัญญาที่เกิดขึ้นมันจะเป็นปัญญาที่มหัศจรรย์ นี่ไง แหล่งน้ำ ถ้ามีแหล่งน้ำแล้วนะ

คนถ้ามีแหล่งน้ำ ดุสิต ถ้ามีแหล่งน้ำๆ คนปลูกบ้านอยู่แหล่งน้ำสาธารณะเลย แต่มันนี้เกี่ยว มันไม่ทำมาหากินมันกินนอนเฝ้าแหล่งน้ำอยู่นั่นแหละ

นี่ก็เหมือนกัน พุทโธๆ ถ้าจิตใจมันสงบแล้ว จิตใจมันมีกำลังแล้ว เราจะใช้ประโยชน์ คนถ้ามีวาสนา ถ้ามีวาสนามันจะเอามาใช้ประโยชน์เป็นสัมมาทิฐิความถูกต้องดีงาม คนที่ไม่มีวาสนาเป็นมิจฉาสมาธิ สมาธิเกิดแล้วไปทำร้ายตัวเอง ทำลายตัวเอง

นี่ทำสมาธิได้แล้วมันยังต้องรู้จักใช้สอยให้เป็นประโยชน์ แล้วถ้าเป็นสมาธิแล้วมันจะมี สุขความสงบของมันเป็นไง ถ้ามีสมาธินะ ถ้าจิตมันสงบนะ **พุทโธนี่สำคัญมาก สำคัญสุดๆ เลย เหมือนที่ไหนมีแหล่งน้ำ ที่นั่นมีชีวิต ที่ไหนไม่มีแหล่งน้ำ ชีวิตอยู่ไม่ได้หรอก**

นี่ก็เหมือนกัน เวลาภาวนาไปแล้ว ปฏิบัติไปแล้ว ปฏิบัติก็สำมะเลเทเมา ลัทธิศาสนา สอนปัญญาเลอเลิศ ปัญญาสุดยอด...ไม่เห็นมีใครภาวนาแล้วรู้จักกิเลสตัวเองเลย ไม่มีใครภาวนาแล้วชนะตัวเองได้เลย เว้นไว้แต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเรา

ครูบาอาจารย์ท่านพุทโธๆ ท่านสามารถเอาชนะตัวเองได้ เอาชนะตัวเองได้แล้วใครจะมาสรรเสริญเยินยอ ใครจะมาติฉินนินทาอย่างไรมันเรื่องข้างนอก เรื่องอยู่ไกลๆ นู่น

พูดไปเถอะ “ดิฉันสบาย”...ไร้สาระ เรื่องไร้สาระเลย ถ้าทำได้จริง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันอยู่ที่นี้ไง ขอให้พุทธโธๆ เถอะ

เพราะว่าสิ่งที่เขาทำ เขาทำมา แต่เดิมาเขาก็ทำความสงบของเขามา แต่ว่าด้วยอำนาจวาสนาบารมีก็ออกใช้ปัญญา ออกใช้ต่างๆ ก็ล้มลุกคลุกคลานมา แต่ที่เขาบอกว่าตอนนี้เขาฝึกหัดประพฤติปฏิบัติของเขา พยายามพุทธโธอย่างเดียว พุทธโธๆ ก็ไม่ยอมให้พุทธโธหายด้วยแล้วถ้าจิตมันสงบเห็นสว่างไสว เห็นแสงสว่างขนาดไหนก็ไม่สนใจมัน

ไม่ต้องไปสนใจมัน พุทธโธของเราไปเรื่อยๆ พุทธโธไปเรื่อยๆ พุทธโธของเรา พุทธโธเหมือนกับเราขุดสระน้ำ เราเก็บกักน้ำไว้ใช้ ถ้าเราเก็บกักน้ำไว้ใช้ ที่ไหนเขาจะแห้งแล้ง ที่ไหนเขาจะมีความทุกข์ เราก็มีแหล่งน้ำของเราแล้ว ในแหล่งน้ำนั้นก็มีปลาอยู่แล้ว ในแหล่งน้ำนั้นเดียวเราทำสวนครัว เราจะเอาน้ำนั้นมารดผัก เราจะเอาน้ำนั้นมาทำประโยชน์ของเรา

นี่พุทธโธๆ พุทธโธนี้สำคัญมาก พุทธโธสำคัญมาก

สำคัญตรงไหน

สำคัญตรงเข้าสู่ปัญหานี้ไง “๑. มีอยู่ครั้งหนึ่งผมนึกถึงเพศตรงข้ามที่ชอบใจ (ตอนนั้นไม่ได้นั่งกรรมฐาน) ลุงๆ มันก็เห็นภาพ เห็นกายเขาฉีกขาด เห็นไส้เป็นกอง ใ้ที่คิดอยู่หยุดกึกเลย” มันมาจากไหนละ นี่มันมาจากไหน

มันมาจากพุทธโธๆ ที่เราทำพุทธโธของเรานี้แหละ มันมาจากจิตใจที่มันมีพื้นฐานที่เป็นธรรมนี่

เหมือนมันมีแหล่งน้ำอยู่ พอมันมีแหล่งน้ำอยู่ มันมีปลา มีสิ่งต่างๆ มหาศาลเลย เรา นั่งๆ อยู่เห็นปลาตัวหนึ่งมันโดดขึ้นมาจากสระน้ำ ไ้โฮ! ปลาตัวเบ้อเริ่มเต็มเลย ไม่ได้ตกปลา แต่ปลามันอยู่ในน้ำนั้นมันโดดลอยตัวขึ้นมาจากน้ำนั้น มันคะนองของมัน มันดีดตัวมันขึ้นมาเห็นตกใจเลย

นี่ก็เหมือนกัน “มันมีครั้งหนึ่งนึกถึงเพศตรงข้าม”

เวลานี้ถึงมันจะเป็นต้นเหตุ ต้นเหตุ มโนกรรม เวลาต้นเหตุนี้ถึงเพศตรงข้าม นี่ตรงข้ามที่ชอบใจ

“ตอนนั้นไม่ได้นั่งกรรมฐานด้วย”

เออ! ถ้านั่งกรรมฐานนะ โอ้โฮ! คงจะเขียนไปอีกแบบหนึ่งเลย “แห่ม! หลวงพ่อ ผมนั่งภาวนาอยู่ แห่ม! มันเกิดอสุภะ แห่ม! ผมตกใจเลย แต่นี่บังเอิญไม่ได้นั่ง ผมไม่ได้นั่ง มันเกิดเอง มันเกิดเอง”

เราบอกว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ เวลาพระอัสสชิพูดกับพระสารีบุตรไว้ “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” มันต้องมีเหตุมีผลของมัน มันต้องมีที่มาที่ไป มันไม่ใช่หลุดมาจากก้อนเมฆ ลอยมาจากอากาศ ตกอยู่ตรงหน้าพอดี ใ้มันนี้เป็นบุคลาธิษฐาน

สิ่งที่ว่าจู่ๆ นะ จู่ๆ เพราะอะไร เพราะเราคิดถึงเพศตรงข้าม จู่ๆ เราคิดถึงเพศตรงข้ามที่ชอบใจ นี่ไง มันจะเป็นอุปาทาน เป็นทางเข้าไปสู่ความทุกข์แล้วแหละ ถ้าคิดถึงเพศตรงข้ามเพศที่เราชอบใจ แล้วถ้ามันน้อมนำไปตามอารมณ์นั้นนะ มันก็ไปกระตุ้นให้หัวใจเราคิดจินตนาการไปให้เรามีความทุกข์ความยากแล้วละ

แต่นี้ด้วยเราพุทธโธๆ ของเรา เราทำของเรามาตลอดไป พอเราระลึกถึง ระลึกถึงเพศตรงข้าม นี่มันมีเหตุ มันจะชักจูงไปแล้ว พอมันชักจูงไป เราเคยพุทธโธไว้ๆ นี่ธรรมไง เวลาธรรมขึ้นมา

จู่ๆ เลย จู่ๆ เลย เวลาคิดถึงเพศตรงข้าม จู่ๆ มันเป็นภาพขึ้นมาเลย เห็นภาพ คือเห็นภาพทันที กายนั้นฉีกขาดออก ไล่ไหลเป็นกองเลย ใ้ที่คิดอยู่หยุดก็เลย ไล่ไหลเป็นกองเลย มันเป็นไล่ มันเป็นเลือดสดเลย เลือดแดงเลย

สวยไหมละ สวยไหม ใ้ที่ว่าเพศตรงข้ามที่ชอบใจ สวยไหม มันไม่สวยเพราะอะไรละ มันไม่สวย นี่ไง ที่ว่าเห็นอสุภะ เห็นกายๆ

ฉะนั้น สิ่งที่เขาบอกว่า “สิ่งนี้เอามาต่อยอดได้หรือไม่”

เราพูดไว้บ่อยมาก เวลาเราหัดภาวนาของเรา เราทำความเข้าใจของเรา
มา ถ้ามันจะเห็นนิมิต เห็นสิ่งใด ไม่เอาทั้งนั้นนะ เว้นไว้แต่กายใจ เว้นไว้แต่เห็นกาย

แต่นี้เพราะเราไม่ได้ภาวนา ถ้ามันเห็นอย่างนั้น นั่นนะสัมผัส หล่น พอสัมผัส สิ่งนี้
ประเสริฐมาก ทีนี้ประเสริฐมาก มันหล่นมานี้ สิ่งนี้มันเป็นธรรมมุค มันเป็นธรรมมาเตือน เวลา
ธรรมมาเตือน เราไม่ได้ภาวนา เราไม่ได้ตั้งท่า เราไม่ใช่ความพร้อมที่เราจะสู้กิเลส แต่ธรรมะนี้
นะ จู๋ๆ มุคขึ้นมาเลย ให้เราสะอึกเลย

เวลาหลงตาท่านบอกว่าเวลาท่านพิจารณาของท่านอยู่ ความว่าง สว่างไสว โอ้ย! มัน
มหัศจรรย์ๆ จู๋ๆ จู๋ๆ ธรรมะเตือนเลย ใจที่สว่างไสว ใจที่แว้งแว้งนั้นมันเกิดจากจุดและต่อม
เป็นต้นเหตุ เป็นต้นเหตุให้หลงตาได้สติแล้วมารื้อค้นค้นคิดว่า ใจที่สว่าง ใจที่ใสสว่าง ใจที่
ความเห็นมันเกิดจากอะไร มันต้องหาที่เกิด หาเหตุให้เจอ ถ้าหาเหตุเจอแล้ว แล้วจะไปแก้ไขที่
ตรงนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เราชะลิกถึงเพศตรงข้าม ะลิกถึงเพศตรงข้ามเลย แล้วไม่ได้ภาวนา จู๋ๆ
ภาพที่เห็นคือกายฉีกขาด กายฉีกขาดเลย ไม่ใช่กายสวยๆ จู๋ๆ เห็นกายมาอย่างกับนางฟ้าเลย
สวยหมดเลย ก็ยังติดอยู่นะ เออ! สวย

นี่จู๋ๆ เห็นภาพกายฉีกขาด

กายฉีกขาดมันก็เห็นเป็นอสุภะแล้ว เห็นได้เป็นกองเลย ใจที่คิดๆ อยู่เห็นอย่างนั้น นี่
ไง สิ่งทีพระกรรมฐาน พระกรรมฐาน ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เวลาพระเราเนี่ยพระกรรมฐานก็ใช้พระ
ชีวิตนี้ไง พระมีชีวิต พระบิดนทบาทกินอยู่เนี่ย นี่พระกรรมฐาน แต่เวลาพระกรรมฐานใน
ความหมายของบาลี พระกรรมฐาน เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ กรรมฐาน กรรมฐาน ๕ เวลา
พระกรรมฐาน เวลาพระกรรมฐานเกิดใจ เวลาขอกรรมฐานๆ นี่ไง พระกรรมฐาน พระกรรมฐาน
เกิดกับเราแล้ว

ถ้าพระกรรมฐานเกิดกับเรา เพียงแต่เราไม่ได้ตั้งหน้าตั้งตาจะภาวนา เห็นไหม มันมา มันมาแบบไม่รู้ตัว เสร็จแล้วพอสำนึกได้มันก็หายไปโดยไม่รู้ตัว แต่มันมีรสชาติ มันมีรสชาติมาก รสชาตินี้มันฝังใจเลย แล้วเขาบอกว่า นิमितนี้ควรจะทำต่ออดได้หรือไม่

ควรอย่างมาก แต่ถ้าควรอย่างมากแล้ว เวลาหลงปุ้มนั้น เวลาหลงตาท่านเทศน์นี้ ท่านบอกอะไรที่เป็นข้อสำคัญ ไฮไลต์ของมัน ท่านจะข้ามๆ ไป

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งใดที่มันสะเทือนใจก็อยากจะได้ตรงนั้นนะ ใ้คำว่า “อยากได้” นี่กิเลส ซ่อนกิเลสแล้ว

สิ่งนี้สิ่งนี้มันเป็น สมควรที่จะมาต่ออดหรือไม่

สมควรอย่างมาก แต่ถ้าเราไปคิดแต่ตรงนี้มันก็เป็นโทษเลย เห็นไหม เวลาธรรมเกิด โดยบาลีนั้นะ โดยธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาสิ่งที่มีมันเกิด เขาเรียกว่าธรรมเกิด

แต่หลงตาท่านพูดเอง กิเลสเกิด กิเลสเกิดก็ตรงนี้ไง พอมันเกิดขึ้นมาแล้วมันดี พอมันดีก็อยากได้ อยากได้คือกิเลส พออยากก็คือกิเลส ก็เป็นกิเลสเกิดไง มันเกิดโดยกิเลส แล้วมันก็มาปลุกเร้ากิเลส มันควรจะเป็นธรรม เป็นธรรมคือเป็นประโยชน์กับเรา เลยกลายเป็นโทษ เป็นโทษที่เหน็บ เป็นโทษที่มันเป็นเครื่องล่อ เป็นโทษที่มันจะจูงให้เราหลงทางไป

แต่ถ้าเราวางมันได้ เราวางมันได้แล้วเราทำของเราโดยปกติ ถ้ามันจะเกิดอีกมันก็เป็นประโยชน์กับเรา ถ้ามันไม่ได้เกิดอีก สิ่งนั้นมันเป็นคติเตือนใจ เออ! อย่างนี้เป็นประโยชน์ เป็นประโยชน์ว่าเวลามันเกิดตามข้อเท็จจริงมันเป็นอย่างนั้นนะ เพราะไม่มีใครคาดใครหมาย มันจะไปโดยสัญจะ เป็นไปโดยข้อเท็จจริง เป็นไปโดยธรรม ไม่มีใครไปแต่งให้มันเป็น แต่เวลาคนที่จะไปแต่งให้มันเป็น ต้องการให้มันเป็น นั่นนะคือกิเลส เวลากิเลสแล้วมันจะไม่ได้ผลไป

ฉะนั้น เขาบอกว่า สิ่งนี้สิ่งนี้มันเป็นไปได้ไหม

ได้ เราบอกว่า สิ่งที่เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้ามันไปเห็นทวดา เห็นอินทร์ เห็นพรหม เห็นสิ่งต่างๆ เราไม่เอา วันไว้แต่เห็นกาย ถ้าวันไว้แต่เห็นกาย มันต้องพร้อมใจ เวลาจิตสงบแล้วเห็นแล้ว ตั้งสติไว้ แล้วรำพึง รำพึงพิจารณาให้มันเป็นไปอย่างนั้น นี่เราต่อยอดได้ แต่ถ้ามันยังต่อยอดไม่ได้ เพราะอะไร เพราะเราไม่ได้ภาวนาอยู่ แล้วไม่ภาวนาอยู่ แล้วมันเริ่มต้นไม่ได้ไง

ถ้ามันจะเริ่มต้นได้นะ มันต้องจิตสงบแล้วมันเห็น เห็นแล้วมันพิจารณาพลิกแพลงไปด้วยสติสัมปชัญญะ นั่นนะวิธีการวิปัสสนา

แต่ใช้อย่างนี้มันมาแบบจับพลัดจับผลูอย่างนี้ มันไม่ได้ แต่บอกว่า สิ่งนี้อามาต่อยอดได้ใหม่

ได้ แล้วควรด้วย เพียงแต่ทำให้ถูกต้อง แต่ถ้าบอกได้ แล้วพยายามจะบีบคั้นจิตใจให้เป็นนะ ไม่ได้ เขาเรียกว่าสัญญาซ้อนสัญญา กิเลสซ้อนกิเลส กิเลสมันก็เป็นเรื่องที่หนักหนาสาหัสสาครรจ์อยู่แล้ว แล้วเราไปซ้อนมันเป็นสองชั้นสามชั้นมันยังทุกข์มากกว่านั้นอีก ฉะนั้นต้องวางไว้ให้ตามความเป็นจริงใจ แล้วเราพิจารณาของเราไป นี่ข้อที่ ๑.

“๒. มีครั้งหนึ่งจิตเสื่อม พุทโธไม่อยู่ จึงใช้ปัญญาอบรมสมาธิ พยายามพิจารณาพลิกแพลงกับกิเลส จนมาถึงจุดหนึ่งใจถึงบอกว่า เนกขัมมบารมี”

ไอนี้เนกขัมมบารมี อย่างข้อที่ ๑. ข้อที่ ๑. เวลาจิตมันสงบแล้วมันพิจารณา มันเห็นกาย แต่ข้อที่ ๒. “เนกขัมมบารมี” นี่มันเห็นธรรม ธรรมารมณฺ์ อารมณฺ์ที่มันสงบไป อารมณฺ์ที่มันสงบแล้ว เวลามันผูกขึ้นมา นี่ก็ผูกขึ้นมา

มันก็เหมือนกับกายที่ฉีกขาดนั้นแหละ แต่กายที่ฉีกขาดมันเห็นเป็นอสุภะ ไปเห็นกาย แต่เวลาถ้าเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิแล้วมันเกิดปัญญาขึ้น ปัญญาขึ้น มันเป็นที่นี้ไง

ที่เวลาหลวงปู่มั่นท่านบอกว่าเวลาธรรมท่านเกิด ธรรมท่านเกิดเป็นภาษาบาลี แล้วภาษาบาลี ถ้าเวลาธรรมเกิดแล้วท่านอยู่ที่วัดหนองผือใจ “นี่ธรรมเกิดแล้วแหละ เป็นภาษาบาลี แต่เก็บไว้ก่อน ยังไม่พูด รอมหามาก่อน” เวลามหามา “ใครเป็นมหาตอบเว้ย” ก็พูดใจ

นี่ก็เหมือนกัน เวลามันเกิดนี่ “เนกขัมมบารมี” เวลาหลวงปู่มั่นเกิดเป็นภาษาบาลี พอเกิดเป็นภาษาบาลีขึ้นมาท่านก็ตอบของท่านในหัวใจแล้วแหละ เพียงแต่ว่าท่านอยากจะเก็บไว้สอน อยากจะเก็บไว้เป็นมุขให้จุดประกายให้ลูกศิษย์มีปัญญาไง

เวลาอย่างเรา เราจะคิดปัญหาของเรา เราจะใช้ปัญญาของเรา สมอมันทีบ แล้วมันคิดอะไรไม่ออกใจ เวลาครูบาอาจารย์ท่านก็จะมีโจทย์ให้ใจ มีโจทย์ มีสิ่งใดกระตุ้นใจ ท่านก็บอกเวลาบาลีมันเกิด “เก็บไว้ก่อน รอมหามาก่อน” พอมา “ใครเป็นมหาให้ตอบ” ท่านก็ตั้งบาลีของท่านเลย

หลวงตาท่านรู้เลยว่าหลวงปู่มั่นท่านเก็บไว้ฝากท่าน ท่านพูดเอง ท่านบอกว่า คนเราภาวนาแล้วมันมีปัญญา ท่านไม่ต้องการให้เราตอบหรอก เพราะปัญญาอย่างเราจะสู้อาจารย์ได้อย่างไร แต่อาจารย์ท่านมีของท่าน ท่านเข้าใจของท่านหมดแล้วแหละ แต่ท่านอนุเคราะห์ท่านเอาไว้ให้ไปเป็นแนวทางให้เราได้จุดประเด็นให้เราได้บุกเบิกใจ “อ้าว! ใครเป็นมหาเว้ย อ้าว! มหาตอบ” นั่นนะท่านจุดประเด็น

แต่พอท่านพูดบาลีปั๊บ หลวงตาท่านก็นิ่งเฉยๆ ท่านรู้ว่าท่านตั้งประเด็น ท่านจะให้เป็นอุบาย เวลาพอท่านนิ่งเฉยๆ แล้ว หลวงปู่มั่นท่านตั้งประเด็นเสร็จ “อ้าว! มหาตอบ” มหาไม่ตอบ หลวงปู่มั่นก็ตอบเอง ตอบเบรียงๆ อยู่นะ พอท่านฟังเสร็จแล้วบอก อู้ฮู! ซาบซึ้ง นี่ท่านเก็บเอาไว้ฝาก

เวลาลูกศิษย์ที่เป็นลูกศิษย์นะ ลูกศิษย์ที่เป็นพระนะ ควรจะรู้จักเทศะ ควรจะรู้ถึงความมุ่งหมายของอาจารย์

ไม่ใช่ลูกศิษย์บ้างบอ อะไรก็จะเซงหน้า พออาจารย์พูดอะไร กูเก่งกว่าเลย กูเซงไปเลย กูนี้แน่กว่า อาจารย์สู้กูไม่ได้ กูนี้สุดยอด ใ้ฉันนี้ใช้ลูกศิษย์ที่โง่

แต่ลูกศิษย์ที่ฉลาด เวลาหลวงปู่มันท่านบอ “อ้าว! ใครเป็นมหา มหาตบ” ใครเป็นมหา ก็มีมหาอยู่องค์เดียว “ใครเป็นมหาเว้ย” ก็มีมหาอยู่องค์เดียว จะมีใครอีกล่ะ

“อ้าว! มหาตบ” มหาก็ไม่ตบ เพราะมามีปัญญา ท่านไม่ได้ให้เราตบ ท่านไม่ได้ตั้งใจให้เราตบ เพราะอะไร เพราะหลวงปู่มันท่านเป็นพระอรหันต์ ขณะนั้นท่านยังประพฤติปฏิบัติอยู่ เราจะเอาปัญญาอะไรไปตบพระอรหันต์ เพียงแต่พระอรหันต์ท่านฉลาด ท่านก็เอาคตินิยม ธรรมที่มันผูกขึ้นในใจของท่านเอามาฝาก

นี่ไง แว่วของพระ แว่วของผู้ที่ปฏิบัติที่มีปัญญา ที่มีปัญญา เห็นไหม เวลาบอ “อ้าว! ใครเป็นมหา มหาตบเว้ย” อ้าว! มหามีอยู่องค์เดียว มหาก็ไม่ตบ พอไม่ตบ ท่านก็ตบเอง พอตบเองนะ ใ้โฮ!

มันฟังแล้วนะ แหม! มันซึ่ง มันกินใจ ให้ตัวเองไปหาอยู่นะ ๕ ปียังไม่เจอรสชาติอย่างนี้เลย เวลาท่านบุกเบิกแล้วท่านใส่มา นี่ไง พูดถึงถ้าเป็นลูกศิษย์อาจารย์ที่มีวุฒิภาวะ ที่มีน้ำใจต่อกัน มันเป็นประโยชน์อย่างนี้

ไม่ใช่ว่าลูกศิษย์ “ฉันเก่ง อาจารย์ยังสู้ฉันไม่ได้ อาจารย์โง่ๆ ฉันเก่งกว่าอาจารย์” นั่นนะ ตายทั้งนั้นนะ ไปไม่รอดหรอก ใ้กิเลสออกหน้าอย่างนั้นนะ

แต่ไม่ใช่อย่างนั้น นี่พูดถึงเวลาเขาบอว่าเขาใช้ปัญญาอบรมสมาธิ เพราะพุทธโฆสไม่อยู่ เวลาพุทธโฆส ไปมันเกิดไง มันผูกขึ้นมา “เนกขัมมบารมี” พอน้อมไปถึงตอนนั้น รักษา พอน้อมไปตอนที่รักษาเนกขัมมะมันทำให้หือใจ สงบลงมา และพอที่จะอาศัยการน้อมนำมาอย่างนี้มา เพื่อให้สงบขั้นต้นได้ใหม่ครับ

มันได้ทั้ง ๒ อันนะ อันที่แรกมันเห็นกาย ข้อที่ ๑. พุทโธๆ เราบอกว่าพุทโธนี้มีหัตถ์จรรย พุทโธนี้สุดยอดมากนะ พุทโธนี้ เวลาพุทโธๆ แล้วจิตใจมันมีหลักมีเกณฑ์แล้ว ถ้าเวลาเป็น ประโยชน์มา เป็นประโยชน์อย่างนี้

แต่ถ้ามันไม่มีเลย เศรษฐกิจพอเพียง แล้วไปอยู่กลางทะเลทราย แล้วก็พอเพียงอยู่ กลางทะเลทราย โอ้โฮ! ในหลวงหลอก เศรษฐกิจพอเพียงอะไร น้ำสักหยดก็ไม่มี รอดแต่ความชื้น ตอนกลางคืน น้ำค้าง น้ำค้างปลุกอะไรก็ได้ นี่เศรษฐกิจพอเพียง พอเพียงแล้วก็อยู่กลาง ทะเลทราย

เศรษฐกิจพอเพียง มันก็ขุดสระสิ มีน้ำมีท่าแล้วมันจะได้พอเพียง ถ้าพอเพียงขึ้นมา เดี่ยวจะมีอยู่มีกิน นี่ก็เหมือนกัน พุทโธๆ ให้จริงสิ ถ้าพุทโธจริงๆ มึงจะรู้เลยว่าพุทโธมีคุณค่าแค่ไหน ถ้าไม่มีพุทโธมึงจะภาวนาอะไรกัน

กลางทะเลทราย แล้วก็บอกว่าพอเพียง พอเพียงเสร็จแล้ว ฉันก็ทำเศรษฐกิจพอเพียง กลับมานี่โดนแดดเผาซะแดงหมดเลย พอเพียงอย่างนี้ พอเพียงใหม่ก็เยี่ยมหมดเลย ก็พอเพียง แบบมึงไง พอเพียงแบบโลกๆ ที่เขาทำปฏิบัติกันไง

แต่ถ้ามันพุทโธๆ โอ้โฮ! มีสระน้ำนะ แล้วถ้ามีสระน้ำยังงั้นอยู่นะ เดี่ยววิทยากรเขามา แนะนำ ตาพองเลย อ้อ! ต้องทำอย่างนี้เองหรือ นี่ถ้ามันมีน้ำ มันทำอะไรก็ได้ ingsขนาดไหนมันก็ ยังพอทำได้ถ้ามีแหล่งน้ำ

แต่ถ้ามันอยู่กลางทะเลทราย ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา อยู่กลางทะเลทราย เดี่ยวขั้นตอนที่เดี๋ยวก็จบ ปฏิบัติ ชูย! รู้มาทุกอย่าง...ไร้สาระ

สิ่งที่มันเป็นสาระ เป็นสาระอย่างนี้ บอกว่า พอมันคิดถึงเนกขัมมบารมี พอเวลาคิดถึง เนกขัมมะ คิดถึง มันอิมเอมหัวใจ สิ่งนี้มันจะทำได้หรือไม่ได้

มันทำได้อยู่แล้วถ้ามันเป็นประโยชน์กับเรา

นี่พูดถึงว่า ข้อแรกเวลามันคิดถึงเพศตรงข้าม

เราจะบอกว่ามันมีพื้นฐาน พุทธโง่ๆ เขาพุทธโง่มาตลอด พุทธโง่จนแสงสว่างอย่างไรก็ไม่เอา พุทธโง่ไม่ให้หายด้วย ถ้าพุทธโง่หาย พุทธโง่หาย ก็เลสมันเข้าข้างตัวเอง พุทธโง่ๆ หายแล้วมันจะนอนกระดิกตื่น มันจะไปอยู่กลางทะเลทราย เพราะอะไร เพราะไม่ดูแลรักษาอะ ต้นไม้จะตายหมด สภาพแวดล้อมเดียวก็กลางทะเลทราย ไร่ที่พุทธโง่หาย นั่นนะตายหมด

พุทธโง่ๆ ไม่ให้หาย เวลาถ้ามันเป็นจริงของมันนะ ไร่โฮ! แหล่งน้ำมันไปไหลรวมกันนะ ไร่โฮ! แล้วพืชพันธุ์ธัญญาหารมันอุดมสมบูรณ์ แล้วถ้าคนโง่มันก็อยู่นั่นนะ ถ้าคนฉลาดนะ สิ่งนั้นเป็นประโยชน์ทั้งนั้นนะ เป็นต้นทุนของเรา ฉะนั้น พุทธโง่แล้วได้ดี พุทธโง่แล้วเป็นประโยชน์มาก

นี่ก็เหมือนกัน พอพุทธโง่ๆ ไม่อยู่ ไม่อยู่ก็ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ พอปัญญาอบรมสมาธิ มันเกิดเป็นเนกขัมมบารมี มันเกิดเป็นธรรมขึ้นมา ถ้าพิจารณาของมัน อย่างนี้ใช้ได้ไหม

เราทำความสงบของใจเข้ามาแล้วพิจารณาไป มันจะเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้น ถ้าเกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้น นั่นคือผลเกิดจากการกำหนดพุทธโง่ ผลจากการที่จิตของเรามั่นคง ผลเกิดจากจิตของเราที่มีมาตรฐาน

แต่เดิมมันไร้สาระบ้างบอคอแตก แล้วก็สิทธิความเป็นมนุษย์ชน สิทธิเสรีภาพ ทำอย่างไรก็ได้ ใช้นั้นมันโลกีย์ปัญญา ปัญญาอ่อนด้อย ปัญญาโลกๆ นะ ถ้าใจเราจะพูด เราจะบอกว่าปัญญาขึ้นมาเลย ปัญญาอย่างนั้นนะปัญญาขึ้นมา

ปัญญาในพระพุทธศาสนาไม่เป็นปัญญาอย่างนั้น ปัญญาในพระพุทธศาสนา ปัญญาที่มองเห็นอย่างนี้ เห็นกายที่มันฉีกขาด นี่ปัญญาเกิดอย่างนี้ หยุตก็เลย

นี่ก็เหมือนกัน พอเนกขัมมะขึ้นมา พอคิดถึงเนกขัมมะ ใจนี้อิ่มหมดเลย สงบระงับหมดเลย

นี่ถ้าปัญญาต้องปัญญาอย่างนี้ ปัญญาในพระพุทธศาสนา ภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากพุทธโง่ที่เอ็งพุทธโง่มาไง

แต่เดิมก่อนหน้านั้นมา ใ้อโฮ! เขียนมานี้ แหม! เป็นชั้นเป็นตอน ใ้อเรากี่ แหม! ถ้าภาวนามานะ เพราะว่าเราก็บ้าภาวนา ว่าอย่างนั้นเถอะ เราก็บ้าภาวนา

เวลาภาวนามานันจะเป็นอย่างนั้นนะ สงสัยไปหมด รู้ไปหมด แล้วมันรู้จากการภาวนา ไม่ใช่รู้จากตำรับตำรา แหม! ตอบกันจะฉาน เป็นฉากๆ เลย สุดท้ายกลับไปพุทธโศ

พอพุทธโศแล้วเห็นกายฉีกขาดเลย เห็นไหม นี่เข้าสตีปแล้ว นี่แหละเข้าหลัก ถ้ามันจะเข้าหลัก มันจะเข้าหลักอย่างนี้ มันจะภาวนามาอย่างนี้ไง แล้วถ้าปัญญาอบรมสมาธิมันก็นิ่ง เกิดเนกขัมมบารมีไ้

นี่ข้อที่ ๓. ข้อที่ ๓. นี่สำคัญ ข้อที่ ๓. มันจะกลับไปสู่สังคมโบราณ สังคมดั้งเดิมไป สังคมที่เขาบอกว่า แล้วคนที่ผมรู้จักเขาก็ทำวิธีนี้ไง วิธีว่าง วาง แล้วมันสบาย

วิธีเดิมๆ เขาทำกันอยู่อย่างนี้ มันไม่มีพุทธโศ ไม่ทำพุทธโศ บอกพุทธโศเป็นงานของกรรมกร เป็นงานของคนที่เขาเข้ากินค่า ใ้อพวกเราพวกเศรษฐี ถ้านิพพานก็นิพพานสำเร็จรูป สั่งเอาได้เลย คิดกันอย่างนั้น พุดกันอย่างนั้นนะ แล้วสังคมก็เชื่อ แต่ถ้าเราพุทธโศๆ “ใ้อพวกนี้พวกนักปฏิบัติกรรมกร พวกปฏิบัติซึ่ทุกซ์” มันไม่ยอมทำ

ไม่ยอมทำก็ไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้ชี้ทาง พวกเราต่างหากเป็นผู้ที่ปฏิบัติ ใครปฏิบัติขึ้นมาจะได้ อย่างนั้น

นี่ไง ย้อนกลับไป ถ้าพุทธโศๆ ไม่ให้พุทธโศหาย พุทธโศมันแสงสว่างขนาดไหน เราก็กลับมาพุทธโศ ไม่ยอมทิ้งพุทธโศ แล้วเวลามันจะเกิดขึ้นมา เกิดที่ร่างกายฉีกขาด เกิดที่ว่าเนกขัมมบารมี นี่มันเกิดขึ้นมา มันเกิดขึ้นมาจากจิตที่มีพื้นฐาน จิตที่สงบ จิตที่มีกรรมฐาน

มีกรรมฐานเพราะอะไร เพราะกำหนดพุทธโศๆ จนจิตมันมีหลักมีเกณฑ์ของมัน มีหลักมีเกณฑ์ของมันก็เป็นประโยชน์กับมัน แล้วเราก็กเอาตรงนี้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ ก็กลับไปทีพุทธโศๆ ไม่ทิ้ง พุทธโศไม่ทิ้ง พุทธโศไปเรื่อย ๆ

แล้วเดียวที่มันเกิด ที่มันเห็น ที่มันเห็น ที่มันรู้มันเห็นขึ้นมา เห็นที่กายฉีกขาด เห็นเนกขัมมบารมี เห็นกายก็เห็นสติปัฏฐาน ๔ เห็นเนกขัมมบารมีก็ธรรม ธรรมารมณ อารมณที่เกิดจากการกระทำ ถ้ามันมีสมาธิ มันมีหลักมีเกณฑ์ มันจะเข้าสู่อย่างนี้ นี่ไง คือ สมาธิ ปัญญา

คือ สมาธิ ปัญญา มรรค ๘ ไง นี่เป็นสิ่งที่สัมมาทิฐิ สัมมาทิฐิคือความเห็นที่ถูกต้องดีงาม ถูกต้องดีงามจากการกระทำ ถูกต้องดีงามจากผลงานที่การกระทำขึ้นมา ไม่ใช่ถูกต้องดีงามของกิเลสไง

ถ้าถูกต้องดีงามของกิเลสก็เข้าข้อที่ ๓. ไง “ช่วงที่ทำงานหนักมาก ก่อนที่ทำการมฐาน ผมคลายเครียด”

คลายเครียด ภาวนาคลายเครียด เห็นใหม่ นี่มันภาวนาแบบสมัครเล่นนะ ภาวนาแบบเรื่องสุขภาพจิต นี่ไง ที่ว่า “คลายเครียดก่อน ก็มีความรู้สึกตัว ไม่ไปยุ่งกับความคิดไป ปล่อยวาง อารมณ์ง่าย ๆ เหมือนดูว่ามันว่าง แล้วดูว่ามันว่างอย่างที่ไม่มีความผล”

คำถามเขาเขียนว่า “อย่างที่ไม่มีความผล” อย่างที่ไม่มีความผลนะ มันก็เป็นเรื่องการหลอกใจ ถ้าตั้งใจ เ็งจงใจ เ็งมีการกระทำขึ้นไป มันก็เป็นกิจจะลักษณะ มันก็จะเป็นหน้าที่การงานไง

แต่ถ้ามันว่าง ๆ ปล่อยวาง ว่างแล้วโดยที่ไม่มีความผล ไม่ต้องทำอะไรเลย มันก็เป็นสำมะเลเทเมาไ้ใหม่ พอสำมะเลเทเมาแล้วมันก็สุขมันก็สบายไ้ใหม่ พอสุขสบายก็บอก “นี่ไ้เป็นการปฏิบัติที่เรียบง่าย เป็นการปฏิบัติที่สะดวกสบายไ้ ไม่เหมือนกับพวกไ้กรรมกรนั้น ไ้พวกกรรมกรพุทธๆ ไ้พวกเดินจงกรมไ้พวกกรรมกร ไ้พวกเราพวกปัญญาชน”

ส่วนใหญ่โลกเป็นอย่างนี้ แล้วโลกเป็นอย่างนี้ เขาเป็นกันอยู่อย่างนี้ ถ้าเป็นอย่างนี้ก็ปล่อยเขาไป

เพียงแต่เวลาเขาถามเขาบอกว่าเขาทำอย่างไรของเขา ดูมันว่าง ดูมันว่างไม่มีเหตุผล จิตมันก็ไปอยู่ที่อายตนะ ๕ เว้นประตูใจ มโนทวาร เลยเอะใจขึ้นมาว่ากรรมฐานต้องย้อนกลับหัดเข้ามาที่จิต

นี่ใจ มันพ้นจากจิตคือพ้นจากกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน สัมมาสมาธิใจ

ภวสวะคือภพ คนที่ไม่เป็นบอกว่า “สมาธิคือตัวตนนะ”

ก็มันตัวตน ก็มันเป็นภพ ก็เป็นเรา ทำไม่ไม่เป็นตัวตนล่ะ มึงเป็นเทวดามาจากไหนที่ไม่มีตัวตน เขาก็ต้องค้นหาตัวตนให้เจอ ถ้าไม่ไปแก้ไขที่ตัวตนจะไปแก้ไขที่ไหน ถ้าไม่ไปแก้ไขที่จิตจะไปแก้ไขตรงไหนล่ะ

จิตนี้เป็นหนี้ จิตปฏิสนธิจิต ถ้ามันแก้จิตไม่ได้ จิตก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้ามันแก้ที่จิตได้ พอมันสะอาดบริสุทธิ์แล้วมันก็ไม่มีทางไปและทางมา ก็ต้องไปแก้กันที่นั่น ก็ต้องเข้าไปแก้กันที่จิตนั่นใจ แล้วจิตมันสงบมันก็เข้ามา ถ้าจิตสงบไม่ได้มันก็เข้าถึงจิตไม่ได้

พอจิตสงบแล้ว สมาธิแก้กิเลสไม่ได้ สมาธิแก้กิเลสไม่ได้เพราะสมาธิเป็นตัวตน แก้กิเลสไม่ได้ แต่ถ้าสมาธิมันมีปัญญาขึ้นมามันก็เป็นประโยชน์ใจ ถ้าเป็นประโยชน์ขึ้นมา ปัญญาของใครล่ะ

ถ้าปัญญาในพระพุทธศาสนาก็วิปัสสนา วิปัสสนาคือปัญญาการรู้แจ้ง รู้แจ้งอย่างที่ตั้งเห็นอสุภะนั่นนะ รู้แจ้งใหม่ เห็นใส่ออกมาเป็นกอง รู้แจ้งใหม่ เห็นร่างกายนี้ฉีกขาด ใส่นอกองเลยนะ รู้แจ้งใหม่

นี่ก็เหมือนกัน นี่แค่เห็นนะ พอเห็นแล้ว ดูสิ เวลาเห็นแล้วพิจารณานะ ถ้าจิตมันนิ่งสมาธิอยู่นะ ถ้าจิตเห็นอย่างนั้นนะ แล้วจิตที่มีสตินะ ให้มันแปรสภาพนะ สิ่งที่มีมันเป็นเลือดเป็นน้ำหนองมันจะเน่าเฟะ มันจะละลายออกไป มันจะผูกงอกกลายเป็นธาตุเดิมของมัน น้ำระเหยไปมันจะมีชั้นตอนของมันไปนะ ชั้นตอนที่มันเป็นไตรลักษณ์ะ

ที่ว่าเป็นไตรลักษณ์ๆ พระกรรมฐาน พระไตรลักษณ์ เวลาสวดมนต์สวดพรอยากมีพระกรรมฐานกลางหัวใจ อยากมีพระไตรลักษณ์ะ ผู้เห็นไตรลักษณ์ เห็นอนัตตา

นี่มันเข้าใจหมดนะ คำว่า “อนัตตา” ในพระพุทธศาสนา อยู่ในบาลี อยู่ในคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระไตรลักษณ์ ความเป็นอนัตตา พอจิตมันเป็นแล้วมันรู้หมดนะ มันเข้าใจหมดนะ มันเข้าใจถึงที่มาที่ไป ท่ามกลางที่มันเป็นอย่างไรเลย ถ้ามันเป็นอย่างนั้นแล้วก็จบไป แต่ถ้ามันไม่เป็นมันก็งงอยู่อย่างนี้ นี่ข้อที่ ๑.

ข้อที่ ๒. อันนี้เป็นพุทธโถแล้วได้ดี

เราจะบอกว่า พุทธโถแล้วได้ดี แต่ถ้าเวลาจะเอาสั้น มันแบบว่ามันย้อนศร เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนขึ้นจากโคนต้นขึ้นสู่ปลาย ตั้งแต่พุทธโถ ตั้งแต่โคนต้นขึ้นต้นไม้ จนถึงบนต้นไม้ เก็บดอกเก็บผลบนต้นไม้นั้นแล้วกลับลงมา แต่ถ้าพิจารณาของเขาจะกระโดดขึ้นไปบนยอดไม้ ไปเก็บแล้วกระโดดลงใจ ไม่ต้องปีนต้นขึ้นไป

นี่ปีนต้นไม้ เวลาปีนต้นไม้ขึ้นไป เรากำหนดพุทธโถของเราขึ้นไป ใช้ปัญญาอบรมสมาธิของเราขึ้นไป เราพิจารณาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป มันก็เป็นประโยชน์กับเรา แล้วถ้าเป็นจริง พุทธโถได้ดี

ถ้าทิ้งพุทธโถนะ เราจะบอกว่า ภาวนาโดยกิเลสใจ ให้กิเลสมันหลอก โดยที่เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วครูบาอาจารย์ของเราท่านปฏิบัติแล้วเป็นครูบาอาจารย์เป็นที่มั่นคง เป็นที่น่าเชื่อถือศรัทธา เราเห็นแล้วเราก็อยากจะทำตาม

แล้วเราก็ฟังของเรามา แล้วเราก็มาตัดตอนตัดแปลงของเราเองใจ ต้องทำอย่างนั้น ทำโดยปรัชญา โดยตรรกะ คิดเองเออเอง แล้วคนที่มันด้อยวุฒิภาวะคิดเองเออเองแล้วก็ล้มเหลวเสมอคิดว่ามันใช่ เราคิดว่ามันใช่

ฉะนั้น เวลาคิดว่ามันใช่ เวลาจิตมันลง เวลาจิตมันลง มันเข้าสู่สัญญาอารมณ์ เข้าสู่ต่างๆ มันเป็นของมันไป มันเป็นปัญญาโลกๆ ใจ

คูสิ คุณานสมาบัติสิ ฌานสมาบัติมันไม่ใช่อริยสัจ ถ้าอริยสัจ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค
นี่เข้าสู่อริยสัจ มรรค ๘ เห็นชอบ งานชอบ เพียรชอบ ระลึกชอบ แล้วที่มันทำอยู่มันชอบธรรม
หรือไม่

มันชอบธรรมโดยกิเลสไง ชอบธรรมโดยสังคมาหมู่มาไง ชอบธรรมโดยปฏิบัติพอเป็น
พิธีไง แต่มันไม่ชอบธรรมโดยธรรม ไม่ชอบธรรมโดยครูบาอาจารย์ของเราไง

เวลาครูบาอาจารย์เรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เราท่านประพฤติปฏิบัติ
มา ท่านทำความจริงของท่านขึ้นมา นี่เป็นประโยชน์

ฉะนั้น เราถึงบอกว่า พุทโธแล้วได้ดี ถ้าไม่พุทโธแล้วมันก็ไปสู่สัจจะเลเทมา คำว่า “พุท
โธได้ดี”

เพียงแต่ว่า คำถามเวลาเขาเขียนมาถามถึงการภาวนา เราตอบเขาชัดเจนหมดนะ แต่
วันนี้พอตอบอย่างนี้ไอ้คนฟังคงไม่รู้เรื่อง “เอ๊ะ! เมื่อก่อนหลวงพ่อบอกเข้าใจหมดเลย แต่วันนี้
เวลาถาม หลวงพ่อบอกอะไรไม่รู้เรื่องเลย ทำไมวันนี้หลวงพ่อบอกไม่รู้เรื่องเลย”

ไม่รู้เรื่องอะไร ก็ไม่รู้เรื่องธรรมไง เพราะอะไร เพราะไอ้ที่ข้อ ๑. ข้อ ๒. มันเข้า มันเข้าสู่
อริยสัจ เข้าสู่สัจจะนี่ไง เห็นกายฉีกขาด

เห็นอย่างนี้บอก “อ้าว! ก็ไม่ได้ภาวนา มันเห็นได้อย่างไรล่ะ”

มันเห็น ก็เอ็งพุทโธมาตั้งแต่ต้นไง พุทโธมาตั้งแต่ต้น แล้วพอเอ็งระลึกถึงเพศตรงข้าม
นั่นแหละมันสะกิด

เวลาหลวงตาท่านพูดไป เวลาว่ามันอยู่ในคอกไซ้ใหม่ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ
เจ้า ใครเปิดคอกก่อน ไอ้วัวที่ปากคอกออกก่อน

นี่ก็เหมือนกัน พุทโธๆ จณจิตมันสมบุรณ์ไง เวลาสะกิดปั๊บ มันเพ้อ! เลย นี่เวลาธรรม
มันเป็น เป็นอย่างนี้

นี่เวลาอย่างนี้ไม่เข้าใจ เวลาหลอกกันไปหลอกกันมาละเข้าใจ เวลาถามหลอกๆ เวลาตอบหลอกๆ “แหม! หลวงพ่อตอบดีดี” เวลาถามจริงๆ ตอบจริงๆ ไม่รู้เรื่อง “เอ๊ะ! หลวงพ่อพูดเรื่องอะไร ไม่รู้เรื่องเลยเว้ย”

แต่ถ้าถามหลอกๆ ตอบหลอกๆ นะ แหม! ผู้ชนะสิบทิศไง นิยายธรรมะฟังแล้ว แหม! ชื่นใจเชียว พอดีจริงๆ ไม่รู้เรื่อง ไม่รู้เรื่องเพราะอะไร เพราะมันเข้าสู่อริยสัจ เข้าสู่สัจจะความจริง

ข้อ ๑. ข้อ ๒. นี่ใช่ นี่ข้อ ๓. มันแบบว่ามันเป็นปัญหาสังคมที่ว่าความว่าง เขาเว้งว่าง เขาว่างของเขา ไฉนนั้นเขาบอกว่าเขาก็ทำอย่างนี้เหมือนกันแต่มันไม่มีเหตุผล แล้วคนที่รู้จักก็ทำกันแบบนี้ แล้วสังคมก็ทำกันแบบนี้เยอะเยอะ เขาบอกว่าเยอะเยอะ

ก็โลกเป็นอย่างนี้ คนโง่มาก คนฉลาดมากไป ถ้าคนโง่ๆ ก็เป็นเหยื่ออย่างนั้นนะ ไปปฏิบัติกันอย่างนั้นนะ แต่คนฉลาดนะ กว่าที่จะปฏิบัติได้เกือบเป็นเกือบตาย แล้วพอปฏิบัติได้แล้ว

“วันนี้หลวงพ่อบอกไม่รู้เรื่องเลย”

เวลาจริงๆ แล้วไม่รู้เรื่องหรอก มันจะรู้เรื่องต่อเมื่อจิตมันเป็น จิตมันเป็น จิตมันชัดเจนขึ้นมา นี่ปัจเจกตั้ง สันติภูมิลิโก กังวานกลางหัวใจเลย กังวานขึ้นกลางหัวใจ รู้กลางหัวใจของตน นั่นละมันถึงจะเป็นความจริง ถ้าความจริง เราถึงบอกว่า พุทธโธได้ดี ไม่พุทธโธแล้วมันก็จะไปว่างวางอย่างเขานั้นแหละ แล้วก็พอเป็นพิธีกรรม แต่ปฏิบัติกว่าจะเข้าสู่สัจธรรมได้นี้ทำมานาน เพราะว่าถามมาเยอะ แล้ววันนี้ถามมา พอเห็นคำถามมันแบบว่ามันสะเทือนใจเรา สะเทือนใจเราว่า ตั้งแต่เอ็งถามมานี้ ถามหลอกๆ ก็ตอบหลอกๆ วันนี้จริงๆ มาตอบจริงๆ เอ็งไม่รู้ว่าจะจริงหรือหลอก เอวัง